

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/52/2022
Identifikačné číslo spisu:	8718010099
Dátum vydania rozhodnutia:	16.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8718010099.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Emila Klemaníča a JUDr. Martina Bargela, na neverejnom zasadnutí konanom 16. októbra 2023 v Bratislave v trestnej veci obvineného D. X. pre účastníctvo na zločine skrátenia dane a poistného vo forme návodu podľa § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona k § 276 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona o dovolaní obvineného D. X. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5To/52/2020, z 28. apríla 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného D. X. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/13/2018, z 8. júla 2020 bol obvinený D. X. uznaný za vinného z účastníctva na zločine skrátenia dane a poistného vo forme návodu podľa § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona k § 276 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že

„V bode I.

- poradil E. R., ako by sa dalo vyhnúť plateniu dane z príjmov právnickej osoby, čím ho naviedol na nepriznávanie príjmov z časti vykonaných prác odberateľom a následne E. R. ako konateľ spoločnosti podnikajúcej pod obchodným menom MEDUX, s. r. o., Levočská 29/3521, Poprad, IČO: 2022425702, v úmysle skrátiť daň a túto neodviesť do štátneho rozpočtu si v daňovom priznaní k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2013, ktoré bolo podané na Daňovom úrade Prešov, pobočka Poprad dňa 27.03.2014 neoprávnene ponížil základ dane tým, že si

- nezahrnul do daňových výnosov príjmy v celkovej výške 126.666,68 Eur bez DPH za vykonané práce pri zateplení bytového domu Dunaj na základe vystavených odberateľských faktúr pre odberateľa Spoločenstvo vlastníkov bytov DUNAJ, Ústecko -Orlická 2345, Poprad, IČO: 42034001, a to na základe faktúry č. 2013/044 z 15.6.2013 na sumu 31.666,67 Eur bez DPH, faktúry č. 2013/052 z 31.7.2013 na sumu 31.666,67 Eur bez DPH, faktúry č. 2013/061 z 5.9.2013 na sumu 31.666,67 Eur bez DPH a faktúry č. 2013/066 z 26.11.2013 na sumu 31.666,67 Eur bez DPH,

- nezahrnul do daňových výnosov príjmy v celkovej výške 37.287,11 Eur bez DPH za vykonané práce

pri zateplení na základe vystavených odberateľských faktúr pre odberateľa Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov HRON, Mládeže 2351, Poprad, IČO 37875914, a to na základe faktúry č. 13003 z 11.2.2013 na sumu 37,25 Eur bez DPH, faktúry č. 2013/021 z 28.6.2013 na sumu 18.624,92 Eur bez DPH, faktúry č. 2013/063 z 2.10.2013 na sumu 3.104,17 Eur bez DPH a faktúry č. 2013/069 z 31.12.2013 na sumu 15.5520,77 Eur bez DPH,

- nezahrnul do daňových výnosov príjmy v celkovej výške 22.367,20 Eur bez DPH za vykonané práce pri výmene okien a dverí na základe vystavených odberateľských faktúr pre odberateľa Bytový podnik Svit, s. r. o., Štúrova 275/87, Svit, IČO 36816949, a to na základe faktúry č. 2013/007 zo 25.2.2013 na sumu 10.228,20 Eur bez DPH a faktúry č. 2013/067 z 27.11.2013 na sumu 12.139,- Eur bez DPH,

- nezahrnul do daňových výnosov príjmy v celkovej výške 24.277,97 Eur bez DPH za rekonštrukciu stúpačiek a výmenu rozvodov SV, ZUV, kanál a cirkuláciu, na základe vystavených odberateľských faktúr pre odberateľa Spoločenstvo vlastníkov bytov na ulici Jilemnického 25, Svit, IČO 31967515, a to na základe faktúry č. 2013/064 zo 4.10.2013 na sumu 24.277,97 Eur bez DPH,

a takto neoprávnene ponížil daňovú povinnosť na dani z príjmov právnickej osoby za rok 2013 v celkovej výške 48.437,77 Eur a v tejto výške aj skrátil uvedenú daň, ktorá tým nebola odvedená do štátneho rozpočtu SR, pričom z takto ušetrených peňazí na neplatení dane z príjmov právnickej osoby z uvedených faktúr mu boli E. R. vyplácané provízie z každej, takto zatajenej a nepriznanej faktúry,

v bode II.

- poradil E.D. R., ako by sa dalo vyhnúť plateniu dane z pridanej hodnoty, čím ho naviedol na nepriznávanie dane z pridanej hodnoty na výstupe z časti vykonaných prác odberateľom a následne E. R. ako konateľ spoločnosti podnikajúcej pod obchodným menom MEDUX, s. r. o., Levočská 29/3521, Poprad, IČO 2022425702 v úmysle skrátiť daň a túto neodviesť do štátneho rozpočtu si v roku 2013 nezaúčtoval do evidencie DPH viaceré odberateľské faktúry a následne v daňových priznaniach DPH za zdaňovacie obdobie február 2013, máj 2013, jún 2013, júl 2013, september 2013, október 2013, november 2013 a december 2013 podaných na Daňovom úrade Prešov, pobočka Poprad v dňoch 25.03.2013, 25.06.2013, 24.07.2013, 12.08.2013, 24.10.2013, 22.11.2013, 17.12.2013 a 27.01.2014 neoprávnene nepriznal daň na výstupe zo zatajených odberateľských faktúr pre

- odberateľa Spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov HRON, Mládeže 2351, Poprad, IČO 37875914, a to na základe faktúry č. 13003 z 11.2.2013 na sumu DPH vo výške 7,45 Eur, faktúry č. 2013/021 z 28.6.2013 na sumu DPH vo výške 3.724,99 Eur, faktúry č. 2013/063 z 2.10.2013 na sumu DPH vo výške 620,83 Eur a faktúry č. 2013/069 z 31.12.2013 na sumu DPH vo výške 3.104,15 Eur,

- odberateľa Bytový podnik Svit, s. r. o., Štúrova 275/87, Svit, IČO 36816949 a to na základe faktúry č. 2013/007 z 25.2.2013 na sumu DPH vo výške 2.045,64 Eur a faktúry č. 2013/067 z 27.11.2013 na sumu DPH vo výške 2.427,80 Eur, odberateľa Spoločenstvo vlastníkov bytov DUNAJ, Ústecko - Orlická 2345, Poprad, IČO: 42034001, a to na základe faktúry č. 2013/044 z 15.6.2013 na sumu DPH vo výške 6.333,33 Eur, faktúry č. 2013/052 z 31.7.2013 na sumu DPH vo výške 6.333,33 Eur, faktúry č. 2013/061 z 5.9.2013 na sumu DPH vo výške 6.333,33 Eur a faktúry č. 2013/066 z; 26.11.2013 na sumu DPH vo výške 6.333,33 Eur,

- odberateľa Spoločenstvo vlastníkov bytov na ulici Jilemnického 25, Svit, IČO 31967515, a to na základe faktúry č. 2013/064 zo 4.10.2013 na sumu DPH vo výške 4.855,60 Eur, čím takto za uvedené zdaňovacie obdobia neoprávnene ponížil daňovú povinnosť na dani z pridanej hodnoty v celkovej výške 42.119,78 Eur a v tejto výške aj skrátil daň z pridanej, a tým nebola odvedená do štátneho rozpočtu SR, pričom z takto ušetrených peňazí na nezaplatení dane z pridanej hodnoty z uvedených zatajených faktúr mu boli E. R. vyplácané provízie z každej takto zatajenej a nepriznanej DPH na faktúre“.

Za to bol D. X. uložený podľa § 276 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 1, ods. 2, § 42 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. h) Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Zároveň mu súd uložil podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 6 Trestného zákona aj trest zákazu činnosti spočívajúci vo výkone podnikateľskej činnosti vo výmere 6 (šesť) rokov 6 (šesť) mesiacov. Okresný súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zároveň zrušil výrok o treste uložený obvinenému rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn.

6T/34/2016, zo 14. júna 2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/26/2017, z 15. marca 2018 podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona vo výmere 3 (rokov) rokov podmienčne odložený na skúšobnú dobu probačným dohľadom vo výmere 30 (tridsať) mesiacov spolu s povinnosťou podrobiť sa v súčinnosti probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolania podaného obvineným rozhodol rozsudkom, sp. zn. 5To/52/2020, z 28. apríla 2021 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste. Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvineného D. X. uznal súd za vinného z účasti na zločine skrátenia dane a poistného vo forme návodu podľa § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona k § 276 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, a to na skutkovom základe vyššie uvedenom.

Obvinenému D. X.B. bol uložený podľa § 276 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov, pričom na výkon trestu odňatia slobody bol krajským súdom podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 6 Trestného zákona súd menovanému uložil trest zákazu činnosti vykonávať podnikateľskú činnosť a činnosť štatutárnych orgánov v právnických osobách na 6 (šesť) rokov.

Krajský súd vo svojom v napadnutom rozsudku v podstate skonštatoval nasledovné (mutatis mutandis): „Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, z úvah prezentovaných nielen konajúcim súdom, ale aj na základe vyššie predloženej argumentácie k spochybňovaným jednotlivým skutkovým zisteniam odvolací súd uzavrel, že skutkový dej ustálený konajúcim súdom bol preukázaný bez rozumných pochybností a konanie obžalovaného napĺňa znaky účasti na zločine skrátenia dane a poistného podľa § 21 ods. 1 písm. b) k § 276 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona. Obžalovaný totiž úmyselne naviedol iného k spáchaniu trestného činu skrátenia dane a úmyselná forma zavinenia sa viaže aj na následok. Obžalovaný mal aj predstavu, v akom rozsahu sa skrátí daň, pretože išlo o zákazky, ktoré zaobstarával i sám a ktorých sa spôsobom ním uvedeným vypracovávali zmluvy a následne sa práce fakturovali. Preto jeho obrana, že nemohol mať predstavu, v akom rozsahu bude spoločnosť MEDUX krátiť daň, nemá reálny základ. Ak obžalovaný mal vedomosť, aký hrubý obrat mala obchodná spoločnosť MEDUX, čomu vypovedal v konaní pred súdom, potom mal aj vedomosť, v akom rozsahu môže obchodná spoločnosť skrátir daň spôsobom, na ktorý naviedol konateľ tejto obchodnej spoločnosti. Minimálne s takýmto následkom bol uzročený“.

Odvolací súd ďalej poznamenal, že jedným zo spôsobov skrátenia dane príjmu alebo dane z pridanej hodnoty je určite nepriznanie príjmov, resp. ich zatajenie, dôsledku čoho sa zníži výsledok hospodárenia, a teda daňový základ, z ktorého sa následne vypočítava daň. Skutková veta obsahuje opis konania smerujúceho k skráteniu dane a takýto spôsob nesprávne priznanej dane bol zistený aj správcou dane, čo je konštatované nielen daňových kontrolách, ale aj v dorubení dane.

Vo vzťahu k doplneniu dokazovania na návrh obhajcu obvineného výsluchom pracovníkov daňového úradu, ktoré v obchodnej spoločnosti vykonávali daňovú kontrolu, krajský súd považoval za nadbytočné so zreteľom na stav vykonaného dokazovania. V rámci neho boli totiž oboznámené nielen protokoly o daňových kontrolách, ale boli procesným spôsobom prečítané aj výpovede svedkýň PhDr. V. Q. a Mgr. T. N., ktoré sa vyjadrovali k priebehu daňovej kontroly za správcu dane a k spôsobu skrátenia dane obchodnou spoločnosťou MEDUX, s. r. o.

V ďalšom krajský súd uviedol, že (mutatis mutandis): „...preskúmal aj výrok o treste. Obžalovanému bol uložený súhrnný trest odňatia slobody za zbiehajúcu sa trestnú činnosť, teda nielen za prerokovaný skutok, ale aj za skutok spáchaný v dobe október až november 2013, z ktorého bol obžalovaný uznaný vinným a ktorý bol posúdený ako zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona rozsudkom konajúceho súdu, sp. zn. 6T/34/2016, zo 14. júna 2017 spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/26/2017, z 15. marca 2018, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmienčným odkladom jeho výkonu na dobu 30 mesiacov za súčasného uloženia probačného dohľadu nad správaním obžalovaného uložením povinnosti podrobiť sa sociálnemu výcviku

alebo inému výchovnému programu. Vo veci, vo vzťahu ku ktorej bol ukladaný súhrnný trest, skúšobná doba určená pri podmienčnom odklade výkonu trestu odňatia slobody obžalovanému plynula od 16. marca 2018 do 16. septembra 2020. Z uvedeného dôvodu si preto odvolací súd vyžiadal správy a hodnotenia na osobu obžalovaného, aby mohol predbežne vyriešiť otázku, či sa obžalovaný v skúšobnej dobe osvedčil. Z nich vyplynulo, že obžalovaný počas skúšobnej doby nespáchal žiadny trestný čin a ani priestupky a skutky, pre ktoré sa vedie proti nemu trestné stíhanie v iných veciach konajúcim súdom, boli spáchané pred začiatkom plynutia skúšobnej doby podmienčného odsúdenia (v roku 2015 a 2017). Na základe týchto zistení so zreteľom na hodnotenie obžalovaného, u ktorého nie sú negatívne poznatky o jeho správaní, odvolací súd uzavrel, že obžalovaný v skúšobnej dobe viedol riadny život, a teda že sa osvedčil v skúšobnej dobe, v dôsledku čoho neboli splnené podmienky pre ukladanie súhrnného trestu v zmysle § 42 ods. 3 Trestného zákona. Obžalovanému preto bolo potrebné ukladať trest len za teraz prerokúvanú trestnú činnosť. Na základe týchto zistení odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste obžalovanému podľa § 276 ods. 3 Trestného zákona, keďže nezistil žiadne priťažujúce a ani poľahčujúce okolnosti, uložil trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby, t. j. vo výmere 4 rokov nepodmienečne.

Trest uložený na dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 4 rokov aj s prihliadnutím na dobu, ktorá uplynula od spáchania skutku, považoval odvolací súd za spravodlivý a zodpovedajúci zásadám o ukladaní trestu. Výmera trestu zodpovedá závažnosti spáchaného trestného činu, spôsobeným následkom, hodnoteniu osoby obžalovaného a možnostiam jeho nápravy. U obžalovaného totiž nejde o jeho prvé odsúdenie a je zrejmé, že už v minulosti bol trikrát súdne trestaný za trestné činy podvodu a sprenevery, ktoré odsúdenia má zahladené. Zistenie však, že obžalovaný spáchal trestné činy, neumožňovali priznať mu poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. j) Trestného zákona, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život. Neboli zistené ani žiadne priťažujúce okolnosti, v dôsledku čoho potom sa pri ukladaní trestu nepoužili ani zmierňovacie, ale ani sprísňovacie ustanovenia v rámci § 38 Trestného zákona. Napokon odvolací súd nezistil ani žiadne mimoriadne okolnosti prípadu alebo pomery na strane obžalovaného, pre ktoré by sa mohlo aplikovať ustanovenie § 39 Trestného zákona, a hoci od doby spáchania skutku uplynula takmer doba 8 rokov, trestné stíhanie sa proti nemu viedlo po dobu 4 rokov. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti predovšetkým to, že ide daňovú vec, v rámci ktorej preverenie podozrenia zo spáchania trestnej činnosti trvá spravidla dlhšiu dobu.

Pre účely výkonu trestu odňatia slobody bol obžalovaný zaradený v zmysle § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia, keďže pred spáchaním trestného činu obžalovaný nebol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin. To boli podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd vyhovel odvolaniu obžalovaného iba čiastočne, a to zmiernením trestu“.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený D. X. prostredníctvom svojho obhajcu (plná moc na č. l. 1177 spisu) dovolanie s poukazom na dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku (č. l. 1170-1176 spisu).

Obvinený D. X. v podanom dovolaní uviedol, že sa súdy v zásade riadili množinou dôkazov, ktorá mala svedčiť v jeho neprospech, a to výpoveďami troch pre súdy kľúčových svedkov, a to svedka R. J., s ktorým má obvinený dlhoročné spory a obchodnú spoluprácu ukončili v zlom, svedka E. R., ktorý bol za daňovú trestnú činnosť aj právoplatne odsúdený a svedkyne J. P., ktorá je sestrou svedka E. R.. Ďalej uvádza, že ani prvostupňový súd ani súd odvolací sa dostatočne nevysporiadali s otázkou, ako konkrétne mal obvinený E. R. naviesť na spáchanie daňovej trestnej činnosti, avšak si vystačili len s neurčitým záverom, že obvinený mal poradiť E. R., ako by sa dalo vyhnúť plateniu dane z príjmu právnickej osoby. Menovaný uviedol, že mu nie je z vykonaného dokazovania, ani z vyhodnotenia dôkaznej situácie súdmi zrejmé, aký konkrétny postup spáchania daňovej trestnej činnosti mu mal poradiť, resp. naň naviesť.

V odôvodnení svojho dovolania obvinený ďalej tiež uvádza (mutatis mutandis): „Súdy vadným spôsobom uznali hodnovernosť výpovede daňového podvodníka E. R., ktorý sa v rámci svojich výpovedí pred súdom spolčil so sestrou J. P. a R. J. a z dostatočne neodôvodnených príčin nevysvetlili, prečo tieto výpovede nadradili nad výpoveď moju ako aj výpovede pracovníkov daňového úradu. Uvedený postup súdov má za následok vadu v konaní a porušenie môjho práva na obhajobu, nakoľko som uznaný vinným zo spáchania trestného činu na základe dostatočne neodôvodneného, svojvoľného a

nepreskúmateľného rozhodnutia súdov. Súd svojvoľným a nepreskúmateľným spôsobom pristúpil aj k vyhodnoteniu pravdivosti svedeckej výpovede svedkyne J. P., ktorá okrem toho, že je sestrou daňového podvodníka E. R., mala v čase pred našou obchodnou spoluprácou vo vzťahu k pánu R. na starosti spracovávanie účtovných a ekonomických záležitostí, z činnosti ktorej jej muselo byť zrejmé, že pán E. R. neoprávnene kráti daň. Pokiaľ teda pán E. R. „nepotopil“ svoju sestru v rámci trestného konania, ktoré bolo vedené voči jeho osobe, považujem za nanajvýš logickú potrebu J. P. revanšovať sa svojmu bratovi svedeckou výpoveďou v jeho prospech v konaní pred súdom vedenom voči mojej osobe. Tieto vzťahové intencie a pozadie vzťahov medzi „kľúčovými svedkami“ však súdu na rozdiel od jeho ničím nepodložených úvah a svojvoľného dotvárania skutkového stavu, unikli“.

V ďalšej časti odôvodnenia dovolania sa obvinený venuje hodnoteniu jednotlivých výpovedí svedkov, na základe ktorých však nie je jednoznačne preukázané v čom mal obvinený navádzať E. R. na páchanie trestnej činnosti. Podľa názoru obvineného ho súdy odsúdili za návod na spáchanie trestného činu, ktorý však reálne preukázaný a špecifikovaný nebol a jednoznačne nevyplynul zo žiadneho vykonaného dôkazu. Podľa obvineného bez dôvodných pochybností ucelená reťaz nepriamych dôkazov má preukázať, že E. R. skrátil daň tak, ako mu to obvinený poradil, resp. ako ho na to naviedol.

V súvislosti s existenciou pochybností o niektorej skutkovej okolnosti dôležitej pre zavinenie, bude nevyhnutné obžalovaného oslobodiť spod obžaloby pri rešpektovaní zásady in dubio pro reo, s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6To/8/2018, z 20. februára 2019.

Obvinený D. X. zastáva názor, že odvolací súd vyhodnotil svojvoľne výpoveď svedka R. v rozpore s tým, čo svedok R. reálne vypovedal a vychádzal pri tom z toho, že svedok R. je motivovaný pomenovávať provízie ako pôžičky, nakoľko tieto jeho tvrdenia koordinuje za účelom úspechu v civilných konaniach. Menovaný uviedol, že mu nie je zrejmé, prečo by svedok R. takýmto spôsobom mal vedome a cielene zavádzať súd, keď všetky civilné konania ohľadom poskytnutých pôžičiek boli dávno právoplatne skončené. Aj z uvedeného vyplýva, že odvolací súd si unáhleným spôsobom vytvoril predčasný úsudok o vine obvineného a tomu následne prispôboval vyhodnocovanie dôkaznej situácie aj takýmto kurióznymi konšpiráciami.

Obvinený ďalej dôvodil: „Napriek tomu, že spôsob spáchania trestného činu (poskytnutie návodu) je skutočnosťou rozhodujúcou pre vyodenie trestnej zodpovednosti voči návodcovi, tento nebol v konaní pred súdom zistený, ustálený a v konečnom dôsledku ani uvedený v skutkovej vete rozsudku. Súdy síce vychádzali z výpovedí svedkov J., R. a P., avšak každý z týchto svedkov opísal môj údajný návod na páchanie trestnej činnosti rozdielne. V dôsledku vyššie špecifikovaných skutočností považujem za vyvrátené, že návod na skrátenie dane som E. R. poskytol ja. Týmto dovolaním napádaný rozsudok Krajského súdu v Prešove vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený a pri zisťovaní skutkového stavu boli závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci, najmä § 2 ods. 2 a ods. 12 Trestného poriadku“.

Záverom obvinený konštatoval, že: „Okresný súd Poprad a Krajský súd v Prešove sa vadným a podľa môjho úsudku nedostatočným spôsobom vysporiadali s údajným spôsobom poskytnutia návodu pánu E. R., ktorý nezodpovedá opisu spôsobu môjho údajného navedenia na spáchanie trestnej činnosti pánom E. R. jednotlivými svedkami. Konajúce súdy sa vadným a nedostatočným spôsobom vysporiadali s mojou údajnou vedomosťou o rozsahu skrátenia dane spoločnosťou MEDUX, a to s dôrazom na fakt, že do účtovníctva boli zahrnuté fiktívne faktúry, o ktorých ani jeden zo svedkov nevypovedal, kto ich zhotovil, na návod koho, prečo a navyše sa ani netýkali prác pre Spoločenstvo vlastníkov bytom. Taktiež považujem za neodôvodnené a nepreskúmateľné konštatovanie o vyplácaní údajných provízií z trestnej činnosti, o ktorom sa však v priebehu vyšetrovania v prípravnom ako aj v konaní pred súdom nepodarilo OČTK a súdu zabezpečiť žiaden relevantný dôkaz“.

Vo vzťahu k v dovolaní uvedenému, obvinený D. X. navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5To/52/2020, z 28. apríla 2021 a rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T/13/2018, z 8. júla 2020 bol porušený zákon v § 2 ods. 7 a ods. 12 Trestného poriadku, § 276 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona a § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona v neprospech D. X.. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušuje a zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad a zároveň, aby § 388

ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Poprad prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad (č. l. 1180 spisu), ktorý v podstate skonštatoval, že neboli zistené také okolnosti, ktoré by zakladali niektorý z dovolacích dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Vo vzťahu ku skutočnostiam uvádzaným obvineným prokurátor uviedol, že sa stotožňuje s dovolaním napadnutým rozsudkom krajského súdu, pričom plne odkazuje na jeho odôvodnenie, z ktorého nepochybne vyplýva, že skutkový dej ustálený konajúcim súdom bol preukázaný bez rozumných pochybností a konanie obvineného naplňa znaky účasti vo forme návodu k trestnému činu skrátania dane a poistného podľa § 21 ods. 1 písm. b) k § 276 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona.

Vo vzťahu k uvedenému prokurátor navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného D. X. odmietol a v prípade nariadenia verejného zasadnutia vo veci navrhol, aby dovolací súd podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie zamietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru o zrejmom nenaplnení dôvodov dovolania.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré zákonodarca kvalifikuje ako opodstatňujúce podanie odvolania v odvolacom konaní sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do právoplatnosti rozhodnutia (napadnutého dovolaním), ktorá je zásadnou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť je vlastnosťou rozhodnutia, ktorá v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Nezmeniteľnosť rozhodnutia znamená, že v rámci konania, v ktorom bolo vydané, nemožno o veci, ktorá bola jeho predmetom, naďalej pokračovať, resp. ju nanovo prejednať. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa potenciálne širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala pre konanie pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Preto sú pre dovolací súd podstatné vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c)

Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení (príkladmo viď § 34 a nasl., pokiaľ ide o obvineného, resp. § 44 a nasl. Trestného poriadku, čo sa týka obhajcu a pod.), ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Možno zovšeobecniť, že až takéto kvalifikované porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom môže byť dôvodom na konštatáciu porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pričom predmetné porušenie musí mať vzhľadom na vyššie uvádzané konkrétne okolnosti prípadu aj súčasne podstatný vplyv na výsledok konania - tzn. na rozhodnutie vo veci samej. Zásadným je v tomto smere záver, že právo na obhajobu v zmysle označeného dôvodu dovolania je potrebné chápať ako nutné vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného, resp. jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku).

Obvinený D. X. k uvedenému dovolaciemu dôvodu neuviedol žiadnu relevantnú skutočnosť, ktorá by mala za následok naplnenie uvedeného dovolacieho dôvodu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (pozri Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok ESĽP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESĽP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok ESĽP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESĽP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESĽP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumom odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) či jediný usvedčujúci dôkaz, alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje

k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného

trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

K dovolacej námietke obvineného spočívajúcej v tom, že odvolací súd na podklade výpovedí troch svedkov (R. J., E. R. a J. P.) nesprávne právne posúdil vec, možno poznamenať, že takýto argument nezodpovedá žiadnemu dovolaciemu dôvodu. Pokiaľ obvinený opakovane spochybňuje tvrdenia svedkov, a tak argumentuje, že aj preto bol skutok nesprávne právne kvalifikovaný, najvyšší súd pripomína, že ako dovolací súd nemôže na podklade dovolania podaného obvineným posudzovať a prípadne inak hodnotiť dôkazy oproti súdom nižších stupňov. Takýto postup má doslova zakázaný - § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku. Znenie skutkovej vety v rozsudku krajského stupňa zodpovedá znakom skutkovej podstaty dokonaného trestného činu podľa § 21 ods. 1 písm. b) Trestného zákona k § 276 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, čo je pre dovolací súd záväzné zistenie, a preto najvyšší súd nezistil naplnenie ani dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa zistení najvyššieho súdu odvolací súd v písomnom vyhotovení svojho rozsudku z 28. apríla 2021 rozsiahlo a presvedčivo vyhodnotil skutkové zistenia a z toho vyplývajúce právne závery (strany 10 až 15). V tomto zmysle mu nemožno vytknúť žiadne pochybenie.

Najvyšší súd pripomína, že v zmysle § 385 Trestného poriadku v spojení s § 374 Trestného poriadku je viazaný obsahom podaného dovolania a v dovolaní špecifikovanými chybami, ktoré dovolateľ označí ako okolnosti, ktoré by mohli, či mali naplňať niektorý z dovolacích dôvodov, pričom nemôže sám iniciatívne zisťovať, či „náhodou“ neexistujú aj iné okolnosti, ktoré by naplňali niektorý z dovolacích dôvodov a ani na takéto okolnosti (ak existujú) reagovať, pokiaľ ich sám dovolateľ neoznačí.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd nezistil vo veci obvineného D. X. naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto dovolanie menovaného odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.